

Konsekvensutredning av Arbetsmiljöverkets förslag till föreskrifter om specifika risker vid vissa typer av arbeten

(3.1)

Innehåll

Sammanfattning	4
1. Koppling till arbetet med ny regelstruktur	5
2. Föreskrifternas innehåll	5
3. Bemyndiganden	6
4. Bedömning av om föreskrifterna överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska Unionen.....	6
5. Vilka som berörs av regleringen.....	7
5.1 Antal berörda.....	7
6. Beskrivning av förslaget och dess konsekvenser	11
6.1 Allmän beskrivning av förslaget.....	11
6.2 Asbest kap.2.....	11
6.3 Bekämpningsmedel kap.3.....	13
6.4 Berg- och gruvarbete kap.4.....	15
6.5 Byggnadsarbete och anläggningsarbete kap. 5.....	18
6.6 Dykeriarbete kap.6.....	20
6.7 Hamnarbete kap.7.....	20
6.8 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer kap.8 .	21
6.9 Kyllda livsmedelslokaler kap.9	21
6.10 Mast- och stolparbete kap.10.....	22
6.11 Provning med över- eller undertryck kap.11	22
6.12 Reparation och service av fordon och fordonsmotorer kap.12	23
6.13 Rök- och kemdykning kap.13.....	23
6.14 Smältning och gjutning av metall kap.14	24
6.15 Sprängarbete kap.15	24
6.16 Vinterarbete kap. 16.....	26
6.17 Föreskrifter utan motsvarighet i nya strukturen	27
6.18 Sammanfattning av kostnader	28
7. Alternativa lösningar och övervägda regleringsalternativ	29
8. Överväganden enligt 14 kap. 3 § regeringsformen	29
9. Effekter för kommuner och regioner.....	29
10. Tidsåtgång och administrativa kostnader för företag	30
11. Vilka andra kostnader och förändringar är aktuella för företag.....	30
12. Påverkan på företag.....	30

12.1 Påverkan av konkurrensförhållanden.....	30
12.2 Annan påverkan.....	30
13. Särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning	30
14. Särskild hänsyn beträffande tidpunkten för ikraftträdande.....	30
15. Behov av speciella informationsinsatser.....	31
16. Hur samråd genomförs	31
17. Kontaktuppgifter till Arbetsmiljöverket.....	32
Bilaga 1. Nuvarande föreskrifter om frisörarbete upphävs	33
Bilaga 2. Nuvarande föreskrifter om smältsvetsning och termisk skärning upphävs	34

Sammanfattning

Arbetsmiljöverket har genomfört en översyn och genomgång av den befintliga föreskriftsstrukturen. Syftet med detta arbete är, att skapa tydliga regler i en mer överblickbar struktur, med regler som är lättare att förstå. Föreskrifterna har fått en moderniserat och enklare språk. Dubbelregleringar har tagits bort och mängden allmänna råd har avsevärt reducerats.

Arbetsmiljöverkets föreskrifter har fått en helt annan indelning än tidigare. Föreskrifterna om specifika risker vid vissa typer av arbeten samlar gällande författningar om vissa typer av arbeten där det finns specifika risker eller där arbetet kräver tillstånd. I avsnitt 3 i denna konsekvensutredning anges vilka nu gällande författningar, som ingår i de nya föreskrifterna.

I arbetet har två nuvarande föreskrifter upphävs, föreskrifterna om frisörarbete (AFS 1985:18) och föreskrifterna smältsvetsning och termisk skärning (AFS 1992:9) upphävs eftersom de täcks av paragrafer i andra mer övergripande föreskrifter.

Föreskrifterna om byggnads- och anläggningsarbete (AFS 1999:3) har i arbetet med regelförnyelsen delats upp i två huvudsakliga delar, dels Arbetsmiljöverkets föreskrifter om grundläggande arbetsmiljöregler vid planering, projektering och samordning - för dig som är byggherre, projektör eller byggarbetsmiljösamordnare, dels i kapitel 5 och 16 i dessa föreskrifter.

I kapitlen 6, 10 och 13 ställs krav på arbetstagare eller motsvarande i nuvarande föreskrifter. Arbetsmiljöverket inte har bemyndigande att ställa krav på dessa varför det har förtydligats att det är arbetsgivarens och den som likställs med arbetsgivares ansvar. De bestämmelser som i nuvarande föreskrifter riktar sig till den som råder över arbetsstället har i kapitel 7 om hamnarbete och 10 om mast- och stolparbete ändrats så att det är arbetsgivarens och den som likställs med arbetsgivares ansvar. Arbetsmiljöverket inte har mandat att ställa krav på den som råder över arbetsstället när det gäller hamnarbete och mast- och stolparbete.

I föreskrifterna om specifika risker vid vissa typer av arbeten har tre kapitel genomgått förändringar, som leder till ökade kostnader i samband med föreskriftsarbetet. Det är

- kapitel 2 om asbest,
- kapitel 4 om berg- och gruvarbete, och
- kapitel 15 om sprängarbete.

Den största kostnaden det första året, 17 miljoner kr, kommer kravet i 4 kapitlet 33 § att arbetsgivaren kontinuerligt ska uppdatera uppgifter om hur många personer som befinner sig under jord, att medföra.

Alla övriga kapitel har endast genomgått språkliga och andra förtydliganden, som inte påverkat de krav som ställs på berörda.

1. Koppling till arbetet med ny regelstruktur

Arbetsmiljöverket har genomfört ett stort arbete där vi har grupperat och sorterat alla våra regler på ett annat sätt än tidigare. Enligt vår egen terminologi har vi sorterat reglerna enligt en ny "regelstruktur".

Förenklat uttryckt har vi slagit ihop många grundförfattningar så att det i slutändan har blivit färre, men i sidor räknat, mer omfattande grundförfattningar. Arbetet har inneburit att myndigheten har gått igenom alla paragrafer i vårt regelverk, i det sammanhanget har all text också setts över rent språkligt. Arbetet har inte haft till syfte att ändra befintliga regler, tvärtom har huvudprincipen varit att reglerna när den nya strukturen träder i kraft ska ha samma innebörd som reglerna i den nuvarande strukturen. När det görs ett så här stort arbete är det dock ofrånkomligt att inte också på några punkter ändra i regelverket. Det har i så fall ofta handlat om förändringar som arbetats fram inom det ordinarie regelförändringsarbetet, men i vissa fall också förändringar som aktualiserats under det pågående arbetet med att se över regelstrukturen.

Syftet med att ändra struktur är att för alla berörda få ett mer sammanhållet och överblickbart regelverk.

Förslaget om en ny regelstruktur innebär att Arbetsmiljöverket föreslår 14 nya grundförfattningar som tillsammans ska ersätta alla nu gällande författningar i vårt regelverk. Skyldigheten att utreda konsekvenser av alla förändringar har vi hanterat på det här sättet:

- Det finns en "övergripande" konsekvensutredning som förklarar och motiverar varför arbetet med ny regelstruktur har genomförts. Den beskriver också vilka konsekvenser en ny struktur medför för berörda. Den konsekvensutredningen behandlar inte de faktiska förändringarna av reglernas innebörd som har gjorts på en del ställen.
- För varje ny grundförfattning som innehåller faktiska förändringar av reglers innebörd har det gjorts en egen "specifik" konsekvensutredning. De "specifika" konsekvensutredningarna tar sikte på förändringar av reglernas innebörd, men berör inte förändringen av regelstruktur som alltså i stället har behandlats i den "övergripande" konsekvensutredningen. Denna konsekvensutredning är en sådan "specifik" konsekvensutredning och den behandlar de förändringar av reglernas innebörd som föreslås genom förslaget till nya föreskrifter om vissa typer av arbeten.

2. Föreskrifternas innehåll

Föreskrifterna om specifika risker vid vissa typer av arbeten bygger i huvudsak på paragrafer som i nuvarande regelverk finns i följande föreskrifter om:

- Asbest (AFS 2006:1)
- Bekämpningsmedel (AFS 1998:6)
- Berg- och gruvarbete (AFS 2010:1)

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

- Bygg- och anläggningsarbete (AFS 1999:3)
- Dykeriarbete (AFS 2010:6)
- Hamnarbete (AFS 2001:7)
- Innesluten användning av genetiskt modifierade organismer (AFS 2011:2)
- Arbetsplatsens utformning (AFS 2020:00)
- Mast- och stolparbete (AFS 2000:6)
- Provning med över- eller undertryck (AFS 2006:8)
- Arbete i motorbranschen (AFS 1998:8)
- Rök- och kemdykning (AFS 2007:7)
- Smältning och gjutning av metall (AFS 1997:5)
- Sprängarbete (AFS 2007:1)

I några av de nuvarande föreskrifter som räknas upp ovan ingår vissa krav som riktar sig till tillverkare av produkter, bland annat från nuvarande föreskrifter om byggnads- och anläggningsarbete. Dessa krav har flyttats till de nya samlade föreskrifterna om produktregler för stegar, ställningar, och viss annan utrustning för arbete på höjd, samt vissa trycksatta anordningar. Krav på produkter, som omfattas av EU:s direktiv och förordningar och som andra myndigheter ansvarar för har tagits bort, exempelvis i föreskrifterna om sprängarbete. Dessa utreds i konsekvensutredningen för de nya föreskrifterna om produktkrav.

3. Bemyndiganden

Arbetsmiljöverkets bemyndigande för detta föreskriftsförslag finns i 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166). Direktiven som föreskrifter om vissa typer av arbeten implementerar helt eller delvis är uppräknade i avsnitt 5.

Arbetsmiljöverket bemyndigande för att utfärda föreskrifter om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer (kapitel 8) finns dock i förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer.

4. Bedömning av om föreskrifterna överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska Unionen.

De föreslagna föreskrifterna inför de artiklar och bilagor som finns i de fastställda direktiv som är listade nedan. I avsnitt 6 redogörs för om den nya eller förändrade regeln bygger på ett EU-direktiv eller inte och om bestämmelsen bygger på ett EU-direktiv anges också om ändringen går utöver vad direktivet kräver eller inte.

Föreskrifterna är också i övrigt i överensstämmelse med våra skyldigheter gentemot EU, exempelvis i förhållande till proportionalitetsprincip och EU:s regelverk för att motverka diskriminering. Inget i föreskrifterna står i strid med EU:s regelverk.

De direktiv som föreskrifterna om specifika risker vid vissa typer av arbeten implementerar helt eller delvis är följande:

- Rådets direktiv 83/477/EEG av den 19 september 1983 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet, andra

- särdirektivet enligt artikel 8 i direktiv 80/1107/EEG senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/18/EG av den 27 mars 2003.
- rådets direktiv 92/57/EEG av den 24 juni 1992 om minimikrav för säkerhet och hälsa på tillfälliga eller rörliga byggarbetsplatser (åttonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG).
 - Rådets direktiv 92/91/EEG av den 3 november 1992 om minimikrav för förbättring av arbetstagarnas säkerhet och hälsa inom den del av utvinningsindustrin som utnyttjar borrhning (elfte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG).
 - Rådets direktiv 92/104/EEG av den 3 december 1992 om minimikrav för förbättring av arbetstagarnas säkerhet och hälsa inom utvinningsindustri ovan och under jord (tolfte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG).
 - Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/41/EG av den 6 maj 2009 om innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer.

5. Vilka som berörs av regleringen

5.1 Antal berörda

I avsnitt 6 redovisas antal berörda av de sakliga förändringar som har gjorts i dessa föreskrifter. Det betyder att till de kapitel i föreskrifterna där det inte har gjorts några sakliga förändringar av reglernas innehåll redovisas inga berörda i avsnitt 5.

Asbest kap. 2

De som i stor utsträckning är berörda är de cirka 600 företag som har ett så kallat asbesttillstånd. Arbetsmiljöverket har inga uppgifter om storleksklass på dessa företag, men vi bedömer att de ingår bland de företag som redovisas i tabell 1. Därutöver kan en rad andra företag komma i kontakt med asbesthaltigt material i olika byggprojekt, exempelvis i samband med olika renoveringar. Arbetsmiljöverket har gjort en bedömning att det kan vara cirka 1 000 företag som varje år på det sättet kommer i kontakt med asbesthaltigt material och då behöver de känna till hur regelverket ser ut. De flesta av de företag som därmed potentiellt är berörda bedömer vi också finns i de näringsgrenar inom byggsektorn som redovisas i tabell 1.

Tabell 1. Antalet företag 2018 i näringsgrenarna "Byggentreprenörer" och "Specialiserade bygg- och anläggningsentreprenörer".

Näringsgren	Storleksklass, antal anställda					Totalt
	0	1-9	10-49	50-199	200-	
Byggentreprenörer (SNI-kod 41)	13 748	9 552	1 297	173	23	24 793
Specialiserade bygg- och anläggningsentreprenörer (SNI-kod 43)	43 049	30 267	4 363	353	33	78 065
Totalt	56 797	39 819	5 660	526	56	102 858

Källa: SCB/FDB, Företagsdatabasen

Även alla kommuner och regioner kan i sin verksamhet komma i kontakt med asbesthaltigt material. Exempelvis i sitt arbete med reparation och underhåll av lokaler. De är kan därmed också komma att bli berörda.

När arbete som innebär risk för exponering för asbesthaltigt damm ska göras på uppdrag av en kommun eller en region så ska arbetet läggas ut på företag som har erforderliga kunskaper och tillstånd för att arbetet ska kunna utföras på ett säkert sätt. Det är ovanligt att sådant arbete utförs av personal som är anställd av en kommun eller en region. Offentlig underhållspersonal inom kommun eller en region kan träffa på asbest och det kan då finnas risk för exponering för asbesthaltigt damm på grund av okunskap om förekomst av asbest i offentliga byggnader.

Bekämpningsmedel kap. 3

De ändringar som görs i kapitlet om bekämpningsmedel, handlar om tillstånd för användning av träimpregneringsmedel i behörighetsklass 1 och antifoulingfärger i behörighetsklass 1.

Träimpregneringsmedel i behörighetsklass 1 används i dag vid två företag i landet: Rundvirke Poles i Kälarne och Impregna i Ludvika. Antifoulingfärger i behörighetsklass 1 används inte alls i Sverige. Antalet berörda företag när det gäller antifoulingfärger är därmed noll.

Berg- och gruvarbete kap.4

I Sverige finns det, enligt SCB:s företagsdatabas, cirka 15 000 företag inom de näringsgrenar som kan vara sysselsatta med berg- och gruvarbete (se tabell 1). Arbetsmiljöverket gör en bedömning att cirka 8 860 av de 15 000 företag som redovisas i tabellen är direkt eller indirekt sysselsatta med berg- och gruvarbete. Bland dessa finns sex stora gruvbolag och företag inom bygg- och anläggningsverksamhet. Berg och gruvarbete är ett led inom bygg- och anläggningsarbete och föreskrifterna ska tillämpas vid markarbeten och förberedelsen.

Andra som kan beröras av föreskrifterna är statliga verk, exempelvis Trafikverket, kommuner och regioner när de agerar byggherre för projekt inom bygg- och anläggningsarbete. Kommuner och regioner berörs också när de agerar som byggarbetsmiljösamordnare (BAS-P/U), och i sin roll som tillståndsgivande myndighet ställer krav utifrån de gällande föreskrifterna. De offentliga verksamheterna kan även beröras vid offentlig upphandling av byggnations- och eller anläggningsarbete, exempelvis vid kravställning.

Tabell 2: Antal företag efter storleksklass och näringsgren år 2018.

Näringsgren	Storleksklass, antal anställda					Totalt	Andel berörda, %	Antal berörda
	0	1-9	10-49	50-199	200 -			
Gruvor (SNI-kod 07)	23	12	3	1	3	42	100	42
Stenbrott, täkter och dylikt (SNI-kod 08.1+08.9)	332	170	36	7	0	545	100	545
Anläggnings-entreprenörer för vägar, järnvägar och allmännytt (SNI-kod 42.1+42.2)	1231	862	174	31	14	2312	90	2080
Andra anläggnings-entreprenörer (SNI-kod 42.9)	375	173	28	3	0	579	90	521
Andra specialiserad bygg och anläggnings-entreprenörer (SNI-kod 43.9)	6240	4290	793	66	2	11391	50	5670
Totalt antal företag	8201	5507	1034	108	19	14869		8858

Källa: SCB/FDB, Företagsdatabasen (gäller inte de två kolumnerna längst till höger som är skattningar som Arbetsmiljöverket gjort)

Sprängarbete kap 15

De näringsgrenar som redovisas i tabell 4 är de där man kan anta att de företag som sysslar med sprängarbete återfinns. Totalt handlar det om cirka 300 000 företag som redovisas i tabell 3. Alla dessa företag sysslar inte med sprängning och exakt vilka och hur många är oklart, säkra uppgifter om det saknas. Arbetsmiljöverket har därför gjort en bedömning av hur många företag det kan handla om. Den bedömningen resulterade i en uppskattning av att det kan röra sig om cirka 17 600 företag som direkt eller indirekt är berörda av föreskrifterna. Av tabellen framgår hur vi kommit fram till siffran, nämligen genom att skatta en viss andel av berörda inom respektive näringsgren. Förutom de stora gruvbolagen berörs företag inom exempelvis följande typer av verksamhet,

- bygg- och anläggningsverksamhet,
- jord- och skogsbruk (som spränger sten o stubbar), och
- skidanläggningsbranschen (som genomför snö- och lavinsprängningar).

Tabell 3. Antal företag fördelat på näringsgren och antal anställda 2018.

Näringsgren	Storleksklass, antal anställda					Totalt	Andel berörda, %	Antal berörda
	0	1-9	10-49	50-199	200-			
Gruvor (SNI-kod 07)	23	12	3	1	3	42	10	4
Stenbrott, täkter och dylikt (SNI-kod 08.1+08.9)	332	170	36	7	0	545	10	54
Anläggningsentreprenörer för vägar, järnvägar och allmännyttan (SNI-kod 42.1+42.2)	1 231	862	174	31	14	2 312	10	231
Andra anläggningsentreprenörer (SNI-kod 42.9)	375	173	28	3	0	579	10	58
Rivningsfirmor (SNI-kod 43.1)	8 755	13 377	793	67	2	15 161	10	1 516
Andra specialiserad bygg och anläggningsentreprenörer (SNI-kod 43.9)	6 240	4 290	793	66	2	11 391	10	1 139
Semesterbyar, vandrarhem, stugbyar, sportanläggningar och idrottsföreningar, fritids- och nöjesanläggningar (SNI-kod 55.2 + 93.1+93.2)	16 235	6 478	712	59	12	23 496	10	2 353
Skogs och jordbruk (SNI-kod 01+02)	234 638	10 347	554	39	8	245 586	5	12 280
Totalt antal företag	267 829	27 876	3 093	273	41	29 9142	5-10	17 635

Källa: SCB/FDB, Företagsdatabasen (gäller inte de två kolumnerna längst till höger som är skattningar som Arbetsmiljöverket gjort)

Andra som berörs är exempelvis Polismyndigheten som är den myndighet i Sverige som ger tillstånd för sprängning inom detaljplanelagt område, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som är den myndighet som ansvarar för föreskrivande av regler för explosiva varor för kommuner, och de svenska kommunerna som reglerar hantering av explosiva varor och ger tillstånd till förvaring av explosiv vara. Kommuner och regioner utför normalt inte egen sprängverksamhet, men i den mån de kommer att bedriva sådan verksamhet blir de också berörda av reglerna.

6. Beskrivning av förslaget och dess konsekvenser

6.1 Allmän beskrivning av förslaget

Alla paragrafer har setts över språkligt, vilket exempelvis kan ha resulterat i en högre användning av punktlistor eller att vissa begrepp och ord har bytts ut för att få texten mer lättläst. Utöver den språkliga översynen kan paragrafer ha ändrat inbördes ordningsföljd eller en nuvarande paragraf kan ha delats upp i flera. Överlappningar i regelverket har setts över, vilket kan innebära att vissa paragrafer har utgått på grund av att de täcks av annan paragraf på annat ställe i regelverket.

Alla tidigare allmänna råd har också setts över i enlighet med instruktioner i handboken om myndigheters föreskrifter¹ Dessa innebär bland annat att allmänna råd inte ska vara allmänna beskrivningar av sakområdet, bakomliggande resonemang eller dylikt. Denna översyn har, för framför allt äldre föreskrifter, inneburit att många allmänna råd har utgått. Avsikten är att de allmänna råd som utgått och som fortfarande är aktuella ska användas i någon form av vägledande material.

Genomgången av alla regler har också inneburit att ansvarssubjekt har förtydligats där det har behövts.

Grundprincipen har varit att inte ändra krav- och skyddsniån. Några förändringar i regelverket har gjorts som vi bedömer behöver beskrivas i denna konsekvensutredning. Alla sådana förändringar av reglernas innebörd i förhållande till nuvarande reglering redovisas nedan i avsnitt 6.2 – 6.16.

6.2 Asbest kap.2

Kapitel 2 om asbest bygger på de regler som i dag finns i föreskrifterna om asbest (AFS 2006:1). Följande förändringar vill vi ta upp och kommentera i denna konsekvensutredning.

Hanterings- och skyddsinstruktioner 17 §

Beskrivning

17 § handlar om att det vid arbete som medför (eller kan medföra) exponering för asbesthaltigt damm ska arbetsgivaren se till att det finns skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner som leder till att arbetet kan utföras på ett säkert sätt. Dessa ska finnas tillgängliga på arbetsplatsen. Förändringen jämfört med paragrafens utformning i dag är att från de allmänna råden har till föreskriftstext lagts till vad hanterings- och skyddsinstruktionerna minst ska innehålla, till exempel ska de innehålla information om personlig skyddsutrustning, arbetsmetod och efterstädning.

Kostnader och andra konsekvenser

Det som nu preciseras i instruktionerna är något som tidigare stått i allmänna råd, det är dessutom uppgifter som är obligatoriska vid alla tillståndsansökningar. De företag som är mest berörda har rivningstillstånd och de ska därmed redan uppfylla

¹ Myndigheternas föreskrifter, Handbok i författningsskrivning. Ds 1998:43.

den precisering som nu görs i 17 §. De företag som potentiellt kan tänkas komma i kontakt med asbest, utan att de har tillstånd, ska också ha hanterings- och skyddsinstruktioner. De kan när regleringen träder i kraft behöva se över att de instruktioner man har omfattar den precisering som anges. Hur många företag det gäller är näst intill omöjligt att avgöra. Arbetsmiljöverket har gjort en uppskattning att det kan röra sig om ca 1 000 företag per år, främst inom byggbranschen. Hur lång tid det tar att se över den egna instruktionen och hur många som behöver komplettera den är också en näst intill omöjlig fråga att svara på. Med ett antagande om att det i genomsnitt tar 0,5 timmar för 1 000 företag att göra denna genomgång, och med ett annat antagande om att kostnaden är 500 kr per timme (inklusive sociala kostnader) får vi följande beräkning:

$1\ 000\ \text{företag} \times (0,5 \times 500\ \text{kr}) = 250\ 000\ \text{kr}$, eller i genomsnitt 250 kr per företag. Detta är en engångssumma som beräknas när föreskrifterna börjar gälla. Vi bedömer också detta som en administrativ kostnad.

Eftersom gruppen på cirka 1 000 företag kan förändras något från år till år får man räkna med att det varje alltid är några företag som behöver se över om man har tillräckliga instruktioner och vid behov kompletterar dessa. Det finns inga uppgifter om hur många företag det kan gälla per år. För att få ett räkneexempel gör vi ett antagande att det kan handla om 200 företag per år. Om vi dessutom gör samma antaganden som ovan, det vill säga det tar i genomsnitt 0,5 timmar och kostnaden är 500 kr får vi följande beräkning:

$200\ \text{företag} \times (0,5 \times 500\ \text{kr}) = 50\ 000\ \text{kr}$, eller i genomsnitt 250 kr per företag. Vi bedömer också detta som en administrativ kostnad.

Förebyggande av dammspridning 21 §

Beskrivning

21 § handlar om att arbetsgivaren ska säkerställa att asbesthaltigt material, asbesthaltigt avfall och emballage som innehållit asbest eller asbesthaltigt material genast ska tas tillvara och förvaras på i slutna behållare, eller på annat säkert sätt fram till slutligt omhändertagande. Jämfört med nu gällande föreskrifter har ett tillägg gjorts som preciserar att asbestförorenade skyddskläder och annan personlig skyddsutrustning ska räknas till asbesthaltigt material eller avfall.

Kostnader och andra konsekvenser

Det tillägg som har gjorts är hämtat från nu gällande allmänna råd. Genom att det redan nu i allmänna råd klargörs att asbestförorenade skyddskläder och annan personlig skyddsutrustning är exempel på vad som ska räknas till asbesthaltigt material eller avfall är detta förtydligande i paragraftext inte något som är nytt. Dessutom är detta också något som redan gäller i samband med handläggning av tillståndsansökningar och något som tillämpas vid inspektioner från Arbetsmiljöverket. Därför gör Arbetsmiljöverket bedömningen att förändringen av regelns utformning inte kommer att påverka kostnader eller andra konsekvenser för berörda.

Personlig skyddsutrustning och hygien 25 §

Beskrivning

25 § handlar bland annat om krav på skyddskläder. Här har endast rättelse gjorts avseende namn på dammtäta skyddskläder. Ordet "dammfrånstötande" har ändrats till "dammtäta" i första stycket. Ändringen har gjorts eftersom begreppet "dammtät" är den korrekta benämningen på denna typ av personlig skyddsutrustning.

Kostnader och andra konsekvenser

Förändringen är ingen ändring i sak, och leder inte till några kostnader eller andra konsekvenser.

Undersökning vid rivning 32 §

Beskrivning

32 § handlar om att när det finns minsta tveksamhet om en byggnad eller en teknisk anordning innehåller asbest eller asbesthaltigt material ska arbetsgivaren begära ett skriftligt klarläggande om detta från byggnadens eller den tekniska anordningens ägare. Det som skiljer mot nu gällande bestämmelse är att klarläggandet ska göras skriftligt.

Kostnader och andra konsekvenser

Vår bedömning är att mycket av den här kommunikationen redan i dag sker skriftligt, via exempelvis e-post och sms. För berörda arbetsgivare (alltså de företag som arbetar med asbest och som föreskrifterna riktar sig till) innebär förändringen inget merarbete. Det räcker med att de är tydliga med att det klarläggande som efterfrågas ska vara skriftligt.

Däremot kan den som ska ge informationen, alltså byggnadens eller den tekniska anordningens ägare, få ett merarbete om han eller hon hellre hade velat ge informationen muntligt. Hur ofta det nya kravet kan leda till merarbete är svårt att säga. Det blir inget merarbete i de fall kommunikationen ändå sköts skriftligt, exempelvis via e-post. I de fall en byggnads ägare ska välja mellan att skicka ett e-postmeddelande eller ringa kan det uppstå fall då det faktiskt är snabbare att skriva e-postmeddelandet än att försöka kontakta någon via telefon. Det merarbete som kan uppstå är begränsat till den extra stund det tar att skriva ner den information som behövs och som ofta är ett mycket kort meddelande. I den här konsekvensutredningen begränsar vi oss med att säga att det i vissa fall kan bli ett merarbete som i genomsnitt tar 5-10 minuter. Med en beräknad timpenning på 500 kr skulle detta innebära att det varje gång kan handla om en kostnad på mellan 42 och 83 kr. Detta merarbete gäller alltså inte de "asbestföretag" som föreskriften riktar sig mot utan mot deras uppdragsgivare.

6.3 Bekämpningsmedel kap.3

Kapitlet om bekämpningsmedel innehåller huvudsakligen den del av de nu gällande föreskrifterna om bekämpningsmedel (AFS 1998:6), som är utfärdade med stöd av arbetsmiljöförordningen. De delar i föreskrifterna som utfärdats med stöd av tidigare gällande förordningar (förordningen om bekämpningsmedel, 1998:947 och förordningen om biocidprodukter, 2000:338), upphävs. Språket i det nya

förslaget till föreskrifter är moderniserat, förenklat och förtydligat. Vissa bestämmelser upphävs och det kommenteras nedan.

Upphävande av bestämmelser om tillstånd

Beskrivning

Enligt nuvarande föreskrifter om bekämpningsmedel från Arbetsmiljöverket krävs tillstånd, för att använda träimpregneringsmedel i behörighetsklass 1 och antifoulingfärger i behörighetsklass 1. Detta regleras i de nuvarande föreskrifterna genom 11-15 §§ och 16-19 §§. Tillstånd utfärdas av Arbetsmiljöverket. För träimpregneringsmedel gäller, att minst en person vid varje aktuellt arbetsställe enligt nu gällande regler, ska ha gått föreskriven utbildning och fått ett giltigt utbildningsbevis. Krav på tillstånd för användning av träimpregneringsmedel utfärdades ursprungligen med stöd av den då gällande förordningen om bekämpningsmedel (1998:947), senare ändrat till förordningen om biocidprodukter (2000:338).

Numera regleras användning och tillstånd för alla bekämpningsmedel, däribland träimpregneringsmedel, i förordningen om bekämpningsmedel (2014:425). Tillståndsbestämmelserna i Arbetsmiljöverkets föreskrifter har spelat ut sin roll och de bör tas bort. Förordningen om bekämpningsmedel kräver att alla som använder medlet ska ha föreskriven utbildning och ett personligt tillstånd.

Antifoulingfärger är också en typ av biocider, som regleras i förordningen om bekämpningsmedel. Antifoulingfärger i behörighetsklass 1 ASS har sedan länge fasats ut. Ett borttagande av reglerna får därmed inga konsekvenser.

Kostnader och andra konsekvenser

Träimpregneringsmedel i behörighetsklass 1 används i dag endast vid två företag i landet. Förordningen om bekämpningsmedel gäller redan och totalt används medlen av nio operatörer vid de två berörda företagen. Alla operatörer har giltiga utbildningsbevis, som förnyas efter genomgången repetitionskurs och godkänt prov vart femte år.

För de berörda företagen har omställningen betytt, att man behöver söka tillstånd på individnivå, i stället för som tidigare på verksamhetsnivå. Antalet ansökningar är väldigt begränsat, eftersom tillstånden behövs för ett fåtal personer. Ansökan kan göras via en blankett på Arbetsmiljöverkets webbplats. Det kommer att finnas en blankett, som kan fyllas i direkt på nätet. Vi bedömer att en ansökan tar mindre än 15 minuter att göra och vi bedömer att det totalt kan handla om någon enstaka ansökning per år. I denna konsekvensutredning behandlas detta inte som någon förändring orsakad av Arbetsmiljöverkets nya föreskrifter, förändringen är orsakad av den förordning som redan gäller.

Antifoulingfärger i behörighetsklass 1 ASS har sedan länge fasats ut. Det är osannolikt att sådana medel skulle dyka upp igen, främst på grund av deras ekotoxikologiska, men också humantoxikologiska egenskaper. Att bestämmelserna tas bort från Arbetsmiljöverkets föreskrifter får därmed inga konsekvenser.

6.4 Berg- och gruvarbete kap.4

Kapitel 4 om berg- och gruvarbete innehåller de krav som finns i nuvarande föreskrifterna om berg- och gruvarbete (AFS 2010:1).

I de nuvarande föreskrifterna om berg- och gruvarbete saknas information om vem föreskrifterna riktar sig till. En ny paragraf, 2 §, har därför lagts till i kapitlet för att förtydliga vem föreskrifterna riktar sig till. Som ett led i klarspråksarbetet har också, jämfört med i dag, en ny paragraf (3 §) införts som definierar vissa begrepp som används i föreskrifterna. En annan förändring som enbart handlar om ett ord som bytts ut mot något annat är att "rutiner" i 31 § har ersatt ordet "handlingsplaner" i nuvarande föreskrifter. Nedan redovisa några andra förändringar som vi vill kommenterar i denna konsekvensutredning.

Fjärrstyrning, automation och autonomitet 12 § och 14 §

Beskrivning

12 § handlar om krav på att underhålla fjärrstyrd och automatisk utrustning och 14 § handlar om att är när fjärrstyrd och automatisk utrustning används ska det område där den används vara avstängt för obehöriga. Kraven finns i nuvarande regelverk. Det som är nytt är att de nya bestämmelserna uttrycks på så sätt att även ordet "autonoma" används. I 14 § uttrycks det så här: "När fjärrstyrda, automatiska eller autonoma fordon, maskiner eller utrustningar är i bruk...". Regler för autonoma fordon framför allt inom gruvindustrin har efterfrågats från branschen då detta område är nytt men här för att stanna. Syftet är att förebygga risker avseende användning av även autonoma maskiner som blir mer aktuella och användbara. Det är en anpassning av rådande verklighet för de här typerna av fordon och maskiner som finns redan och används i daglig drift. Syftet med det införandet är att förebygga risker som uppstår vid interaktion mellan maskin och människa.

Kostnader och andra konsekvenser

Autonoma fordon har blivit vanligare sedan nuvarande föreskrifter om berg- och gruvarbete beslutades. De innebär dock inte nya säkerhetsrisker i förhållande till vad som tidigare har gällt för fjärrstyrd och automatisk utrustning, som till exempel fordon. Arbetsgivaren kan inkludera autonoma fordon i samma riskanalys som fjärrstyrda sådana och samma generella krav kan tillämpas vad gäller allmänna säkerhetskrav beträffande både underhåll och när de används. Av den anledningen bedömer Arbetsmiljöverket att denna förändring inte påverkar de krav och kostnader som arbetsgivarna redan har i förhållande till nuvarande föreskrifter.

Transportvägar och tippställen 23 och 26 §§

Beskrivning

23 § handlar bland annat om att utrymmen under jord som trafikeras av fordon och maskiner är tillräckligt stora för fordonen och maskinerna kan framföras på ett säkert sätt. 26 § handlar om att det vid tippställen ska finnas en barriär som förhindrar att fordon eller maskiner kör utför tippen. I nuvarande regelverk omnämns bara "fordon", det nya i förslaget är att det i stället står om både "fordon" och "maskiner".

Kostnader och andra konsekvenser

Det är vanligt att både maskiner och fordon framförs i berg- och gruvverksamhet. Användandet av maskiner innebär inte några nya säkerhetsrisker i förhållande till vad som tidigare har gällt för fordon. Det är samma principer som gäller vid riskbedömning och eventuella åtgärdsinsatser. Samma generella krav kan tillämpas vad gäller allmänna säkerhetskrav beträffande både underhåll och när de används. Av den anledningen bedömer Arbetsmiljöverket att denna förändring inte påverkar de krav och kostnader som arbetsgivarna redan har i förhållande till nuvarande föreskrifter.

Utrymning, undsättning och brandskydd 33 §*Beskrivning*

I 33 § i föreskriftsförslaget anges att arbetsgivaren ska ha tillgängliga uppgifter om hur många personer som befinner sig under jord och var de befinner sig. Samma krav finns i dag, men i det nya förslaget görs ett tillägg om att uppgifterna ska vara kontinuerligt uppdaterade. Motivet till detta är att aktuella uppgifter är nödvändiga för att en räddningsinsats ska kunna utföras så säkert och effektivt som möjligt.

Kostnader och andra konsekvenser

I nuvarande föreskrifter står det bland annat "uppgifter om hur många personer som befinner sig under jord och var dessa befinner sig ska finnas tillgängliga". Dagens krav på att veta "var" personalen befinner sig förutsätter att uppgiften hela tiden är uppdaterad. Det nya tillägget innebär dock en skarpare skrivning och den skulle kunna leda till att ett enskilt företag antingen bedömer att de behöver skaffa ett positioneringssystem eller skaffa sig ett mer avancerat sådant, trots att den nya skrivningen egentligen inte är ett nytt krav.

I dag finns elektroniska passagesystem med särskilda positioneringssystem på marknaden. Inom gruvor genomförs full positionering så att alla människor, maskiner och fordon under jord positionsbestäms i realtid via ett underjordiskt positioneringssystem med hög noggrannhet. Även inom byggnations- och anläggningsbranschen som genomför arbeten under jord används på vissa arbetsplatser positioneringssystem. Dock är detta inte lika vanligt och dessa system är i regel inte lika sofistikerade som de som används inom gruvindustrin.

För den som i dag inte har ett positioneringssystem och bedömer att de med de nya reglerna behöver ett sådant kommer en investering att behöva göras.

Arbetsmiljöverket har kontaktat en leverantör av spårsändare och då fått uppgiften att det man för det första behöver en spårsändare som kostar ungefär 2 000 kr.

Dessutom behövs en tag som fästs på den aktuella personen som ska befinna sig under jord. En tag kostar ungefär 150 kr. För en arbetsgivare som behöver skaffa detta åt 20 personer skulle det kosta 5 000 kr, det vill säga först ska en spårsändare skaffas och därefter 20 tags. För den som i stället behöver skaffa utrustning åt 100 personer kostar det 17 000 kr. Arbetsmiljöverket har inte några säkra uppgifter på hur många företag som kan bedöma att de nu måste införskaffa ett positioneringssystem. Vi gör därför ett räkneexempel där vi antar att det är 1 000 företag som bedömer att de måste skaffa ett system och i genomsnitt behöver skaffa utrustning åt 100 personer. Då får vi följande beräkning:

1 000 företag x 2 000 kr + (1 000 x 100 x 150 kr)= 17 miljoner kr. Detta är en engångskostnad när föreskrifterna börjar gälla.

Därefter gör vi ett räkneexempel som innebär att det varje år är 20 företag som på grund av den nya skrivningen väljer att skaffa sig ett positioneringssystem. Om vi också antar att det i genomsnitt handlar om 100 personer kan vi göra följande beräkning:

20 företag x 2000 kr + (20 x 100 x 150 kr)= 340 000 kr. Detta ska ses som en framtida årlig kostnad.

Borrning i berg 41, 44, 46 och 48 §§

Beskrivning

41, 44, 46 och 48 §§ handlar om olika arbetsmoment där man på olika sätt måste vidta åtgärder för att skydda arbetstagare för bland annat sten som kan komma farande på grund av en detonering. En dola är odetonerat eller odeflagrerat sprängmedel som återfinns i sprängmassor eller fasta berg efter det att sprängning genomförts. Om den sen okontrollerat detonerar kan det uppstå farliga situationer. Alla fyra paragraferna finns redan i dagens regelverk, men de behandlar bara skydd mot stenkastning. Det nya förslaget till föreskrifter har i tre av paragraferna (41, 46 och 48 §§) lagt till att skyddet ska gälla både stenkastning och metallsplitter. Det är inte bara stenkastningen som är farlig utan även metallsplitter från borrarstång och borrarstål kan återkomma vid borrning, skuthantering och lastning.

I alla fyra paragrafer har också ordet "deflagrerande" har lagts till. Explosiva varor förbränns genom en deflagration eller en detonation. Krut och blandningar av krut förbränns oftast genom en deflagration medan sprängämne oftast förbränns genom en detonation.

Kostnader och andra konsekvenser

Samma typ av skydd används av arbetsgivare för att skydda arbetstagare mot metallsplitter som används mot andra typer av splitter. Denna förändring bedöms därför inte leda till kostnader eller andra konsekvenser för företagen.

Att "deflagerande", är som framgått ovan är enbart ett förtydligande för att markera att båda typerna av förbränningsreaktioner omfattas av föreskrifterna. Den förändringen resulterar inte i några förändringar för de berörda.

Lastning 47 §

Beskrivning

47 § handlar om att arbetsgivaren ska se till att berg och annat material hanteras så att uppkomst av vattenlås eller valv (häng) av material motverkas. Om sådana misstänks ska det riskfyllda området utrymmas. Utlastning eller dränering ska därefter ske från en säker plats.

En paragraf med samma innehåll finns i dagens föreskrifter, med den skillnaden att den enbart nämner "vattenlås" och "häng". Nu tillförs begreppet "valv" som i dag finns i de allmänna råden i nuvarande föreskrifter om berg- och gruvarbete.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Kostnader och andra konsekvenser

Begreppet "häng" används inom gruvnäringen, medan "valv" uppstår i sandhögar eller masshögar och är ett begrepp på stora byggarbetsplatser. Orden är synonyma och innebär samma risk. Valvbildning eller häng kan uppstå i bergschakt särskilt om schakten är för trånga eller om alltför grovstyckigt berg eller skarp tippas i schaktet. Häng kan också bildas i grus och makadamupplag, särskilt under den kalla årstiden då det lösa materialet konsolideras genom att det fryser. Det är samma typ av skyddsåtgärder krävs för arbetsgivaren och risker med valv är dessutom beskrivna i dagens allmänna råd. Förändring bedöms inte leda till kostnader eller andra konsekvenser för berörda eftersom riskerna med både valv och häng är väl kända och inga ändringar av krav- eller skydds nivå har gjorts.

6.5 Byggnadsarbete och anläggningsarbete kap. 5

Nuvarande föreskrifter om byggnads- och anläggningsarbete (AFS 1999:3) har i arbetet med den nya regelstrukturen delats upp och sorterats in på olika ställen. De regler som enbart gäller för andra ansvarssubjekt än arbetsgivare har placerats i föreskrifterna om ansvar vid planering, projektering och samordning – för dig som är byggherre, projektör eller byggarbetsmiljösamordnare.

De regler som också vänder sig till arbetsgivare har i stället som huvudprincip placerats i kapitel 5 i förslaget till dessa föreskrifter. Vid sidan av den huvudprincipen finns några bestämmelser i nuvarande föreskrifter om byggnads- och anläggningsarbete som har placerats på andra ställen i strukturen där de ansetts passa bättre. Ett exempel på detta är regler om vinterväghållning och snöskottning på tak som fått ett eget kapitel i dessa föreskrifter (kapitel 16). Ett annat exempel är regler om dörrar, portar, fönster och väggar (34-37 §§ i nuvarande föreskrifter) som nu dels täcks av motsvarande paragrafer i föreskrifterna om utformning av arbetsplatser, dels av föreskrifterna om produktkrav för maskiner och föreskrifterna om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning

Paragraferna som nu ska ingå i kapitel 5 har inbördes sorterats om och klarspråksgranskats. Många allmänna råd har utgått enligt de principer som gäller för hur allmänna råd nu ska hanteras, några nuvarande hänvisningsparagrafer har utgått och listan över definitioner har gjorts mer omfattande. Därutöver vill vi i denna konsekvensutredning beskriva och kommentera följande förändringar.

Då gäller föreskrifterna 1 §

Beskrivning

1 § beskriver när föreskrifterna gäller. I jämförelse med nuvarande föreskrifter har de exempel på byggnads- eller anläggningsarbete som i dag ges i föreskriftstext i stället placerats som ett allmänt råd.

Kostnader och andra konsekvenser

Att paragraftexten är ändrad genom att exempel på byggnads- och anläggningsarbete har flyttats från föreskriftstext till allmänt råd påverkar inte när föreskrifterna är tillämpliga. För de paragrafer som nu finns i kapitel 5 har tillämpningsområdet inte ändrats och därmed innebär inte denna förändring någon kostnad eller andra konsekvenser för berörda.

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

Lämna uppgifter till Bas-U 4 §

Beskrivning

4 § anger att arbetsgivaren ska lämna uppgifter till Bas-U om de arbetsmiljörisker som arbetsgivarens eget arbete kan orsaka övriga som arbetar på byggarbetsplatsen. Skillnad mot 17 § i nuvarande föreskrifter är att

- uttrycket "arbetsgivaren" har ersatt den tidigare formuleringen "den som driver verksamhet på byggarbetsplatsen", och
- det är tydliggjort att det inte är arbetsgivarens ordinarie riskbedömning för sitt eget arbete, enligt föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete, som avses utan att det här handlar om risker som behöver samordnas av Bas-U.

Kostnader och andra konsekvenser

Att "den som driver verksamhet på byggarbetsplatsen" har ändrats till "arbetsgivaren" är en förändring av klarspråkskaraktär. I 2 § anges att den som hyr in arbetskraft likställs med arbetsgivare och att den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig byggnads- eller anläggningsverksamhet utan anställd, omfattas av samtliga bestämmelser i detta kapitel. Därmed bedöms förändringen inte innebära någon skillnad för vem som har ansvaret.

Beträffande de uppgifter som ska lämnas till Bas-U står det redan idag i de allmänna råden till nuvarande paragraf (17 §) att arbetsmiljölagens bestämmelser om samordning innebär en skyldighet att följa de anvisningar som lämnas av byggarbetsmiljösamordnaren. Det står också att det finns grundläggande bestämmelser i arbetsmiljölagen om att inte genom den egna verksamheten utsätta andra som arbetar på ett gemensamt arbetsställe för risker. Exempel på risker som ska lämnas till Bas-U är, enligt råden, maskiner eller kemiska produkter som används, utförda ändringar av ställning, håltagningar som utförts eller planerats och ändrad tid för visst arbete. Det är risker som kan påverka andra än arbetsgivarens egen personal, eller andra än ensam- eller familjeföretagaren själv. Intentionen med bestämmelsen har alltså inte ändrats. Därmed bedöms förtydligandet inte innebära någon förändrad kostnad för berörda.

Takarbeta 68 §

Beskrivning

68 § anger att vid byte av enstaka takpannor och andra liknande kortvariga, tillfälliga takarbeten behöver arbetsgivaren, och andra ansvariga, inte följa kraven i 66–67 §§ som bl.a. gäller krav på att i första hand alltid använda skyddsräcke eller motsvarande. I stället ska personlig fallskyddsutrustning användas. Om personlig fallskyddsutrustning med lina används, ska linan fästas i lämplig anordning på taket. Linan ska hållas sträckt under arbetet.

Bestämmelsen motsvarar 89 § i nuvarande föreskrifter men en del är borttagen. Det är delen om att en person kan avdelas att hålla fast linan till personlig skyddsutrustning genom avhåll, vilket i nuvarande föreskrifter får göras om det saknas anordning på taket att fästa linan i. Huvudskälet att ta bort denna möjlighet är att bestämmelsen numera är föråldrad, eftersom den strider mot Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning. Där sägs att personlig skyddsutrustning alltid ska användas på

avsett sätt, och det är inte tillåtet att arbeta med avhåll när man använder personlig fallskyddsutrustning eftersom det är förenat med livsfara.

Kostnader och andra konsekvenser

Eftersom arbetssättet att hålla fast linan, i stället för att fästa den i en förankringspunkt, strider mot hur personlig fallskyddsutrustning ska användas, ska egentligen ingen längre arbeta på detta sätt. Arbetsmiljöverket har erfarenhet från inspektionsverksamheten att det är mycket ovanligt med det arbetssättet i dag. Vi har i denna konsekvensutredning gjort bedömningen att det redan finns en praxis att undvika detta arbetssätt och att förändringen därmed inte ger några kostnadmässiga effekter för berörda.

6.6 Dykeriarbete kap.6

Beskrivning

I föreskrifterna har klarspråksändringar gjorts men inga ändringar i krav- eller skyddsnivå. Hänvisning till standard i nuvarande 11 § har flyttats till allmänna råden till den föreslagna 11 §.

I nuvarande föreskrifter om dykeriarbete har exempelvis dykare och dykledare angetts som ansvarssubjekt. Arbetsmiljöverket har inte bemyndigande att ställa krav på dessa varför det har förtydligats att det är arbetsgivarens och den som likställs med arbetsgivare som är ansvarig.

Kostnader och andra konsekvenser

Förändringarna i det här kapitlet bedöms inte innebära några kostnader eller andra konsekvenser för berörda. Att vissa arbetstagare inte längre pekas ut som ansvarssubjekt innebär inte någon egentlig förändring eftersom det i praktiken ändå varit arbetsgivaren som ansetts vara den som har ett huvudansvar och den som eventuella krav i tillsynen riktats mot.

6.7 Hamnarbete kap.7

I de nuvarande föreskrifterna om hamnarbete saknas information om vem föreskrifterna riktar sig till. En ny paragraf, 2 §, har därför lagts till i kapitlet för att förtydliga vem föreskrifterna riktar sig till.

Begreppen vinschman och hissman har ersatts av begreppen vinschoperatör och hissvakt för att få en mer genusneutral reglering. Begreppet signalman har inte ändrats eftersom det är ett vedertaget begrepp som även omfattas av en svensk standard. I de nuvarande föreskrifterna som är från 2001 finns flera bestämmelser som i dag också ställs i mer övergripande föreskrifter och därför har dessa paragrafer i de gamla föreskrifterna om hamnarbete helt eller delvis tagits bort för att undvika dubbelreglering utan att det innebär en ändring i krav- eller skyddsnivå. Följande förändringar vill vi ta upp och kommentera i denna konsekvensutredning.

Arbetsplatsens beskaffenhet 12-16 §§

Beskrivning

Nuvarande föreskrifters motsvarighet till 7 kap. 12–16 §§ riktar sig till hamninnehavaren. I det nya förslaget har detta ändrats så att de i stället riktas till arbetsgivaren. Denna ändring görs för att bättre stämma överens med arbetsmiljölagen (1977:1160), som inte preciserar just "hamninnehavare". Av den anledningen har hamninnehavare ersatts av arbetsgivare som ansvarssubjekt.

Verksamheten i svenska hamnar bedrivs av aktiebolag som till största delen ägs av kommuner och dessa aktiebolag har också i många fall primärt arbetsgivaransvar för egen personal. Denna är ett naturligt primärt ansvarssubjekt som bör motsvara dagens "hamninnehavare". Enligt 3 kap. I arbetsmiljölagen finns ett särskilt ansvar för den arbetsgivare som råder över ett fast driftställe som är gemensamt för flera verksamheter. Deras ansvar täcks av den nya skrivningen i 7 kap. 2 § om att det av 1 och 3 kap. arbetsmiljölagen följer att föreskrifterna i detta kapitel under vissa omständigheter kan medföra skyldigheter även för andra än arbetsgivare.

Kostnader och andra konsekvenser

Att hamninnehavare inte längre pekas ut som ansvarssubjekt innebär inte någon egentlig förändring eftersom det i praktiken ändå varit arbetsgivaren som ansetts vara den som har ett huvudansvar och den som eventuella krav i tillsynen riktats mot. Därför bedöms inte ändringen av vem som pekas ut som ansvarig innebära några kostnader eller andra konsekvenser för berörda.

6.8 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer kap.8

Beskrivning

Inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts, endast klarspråksändringar. Allmänna råd som inte uppfyller kraven på allmänna råd har också tagits bort.

Inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts.

Kostnader och andra konsekvenser

Ändringarna innebär inte några kostnader eller andra konsekvenser för berörda eftersom inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts eller vilka som omfattas av föreskrifterna.

6.9 Kyllda livsmedelslokaler kap.9

Beskrivning

De nuvarande föreskrifterna om arbete i kyllda livsmedelslokaler (AFS 1998:2) bearbetas för närvarande i ett särskilt föreskriftsarbete som ser över alla bestämmelser om arbetsplatsens utformning. Förenklat uttryckt kommer en del paragrafer att utgå för att de täcks av andra mer övergripande paragrafer och andra paragrafer kommer att föras över till nya föreskrifter om arbetsplatsens utformning. Nya föreskrifter om arbetsplatsens utformning planeras bli beslutade under första halvåret 2020 och som ett resultat av detta kommer nuvarande föreskrifter om arbete i kyllda livsmedelslokaler att upphävas. För det arbetet har det gjorts en egen konsekvensutredning. När sedan den nya regelstrukturen införs kommer en del

paragrafer om arbete i kylda livsmedelslokaler att flyttas till det nya kapitlet om kylda livsmedelslokaler.

Kostnader och andra konsekvenser

De förändringar som kommer att ske innebär inte några kostnader eller andra konsekvenser för berörda eftersom inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts eller vilka som omfattas av föreskrifterna.

6.10 Mast- och stolparbete kap.10

Beskrivning

I föreskrifterna om mast- och stolparbete har paragraferna klarspråksbearbetats. Det har tydliggjorts att det är arbetsgivaren, som är skyldig att följa bestämmelserna. Bestämmelser som i nuvarande föreskrifter i praktiken riktas mot den som råder över anläggningen har tagits bort. Vår bedömning är att mandatet att föreskriva anläggningsägaren att vidta åtgärder ligger på kommuner och Boverket, eftersom mandatet regleras enligt 8 kapitlet 14 § plan- och bygglagen (2010:900). Produktkrav på stolpskor har i ett första steg flyttats till det nya förslaget till föreskrifter för produktkrav som riktar sig till tillverkare med flera. I det sammanhanget har särskilda produktkrav på stolpskor föreslagits bli upphävda.

Kostnader och andra konsekvenser

Kraven som riktas mot den som råder över anläggningen har tagits bort eftersom Arbetsmiljöverket inte har mandat att föreskriva sådana. Det kan tyckas innebära en lättnad för anläggningsägare, men rättsligt sett har dessa föreskrifter varit utan verkan tidigare. Med det synsättet uppstår inte någon kostnadskonsekvens. I övrigt innebär förändringarna inga förändrade kostnader eller andra konsekvenser för berörda. Det som gäller produktkraven på stolpskor konsekvensutreds i den utredning som gjorts angående förslaget om nya föreskrifter om produktregler för stegar, ställningar, och viss annan utrustning för arbete på höjd, samt vissa trycksatta anordningar.

6.11 Provning med över- eller undertryck kap.11

Beskrivning

I de nuvarande föreskrifterna om provning vid över- och undertryck saknas information om vem föreskrifterna riktar sig till. En ny paragraf, ii kap. 2 §, har därför lagts till i kapitlet för att förtydliga vem föreskrifterna riktar sig till.

Inga ändringar i krav- eller skyddsnivå eller endast klarspråksändringar har gjorts och dubbelregleringar tagits bort i bestämmelserna om provning med över- eller undertryck.

Kostnader och andra konsekvenser

De ändringarna som gjorts innebär inte några kostnader eller andra konsekvenser för berörda eftersom inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts eller vilka som omfattas av föreskrifterna.

6.12 Reparation och service av fordon och fordonsmotorer kap.12

Beskrivning

Inga ändringar i skydds- och kravnivå har skett i kapitel 12 jämfört med föreskrifterna om arbete i motorbranschen. En ändring av titeln på föreskrifterna har gjorts från arbete i motorbranschen till reparation och service av fordon och fordonsmotorer som bättre beskriver vilken typ av arbete som avses i kapitlet.

I de nuvarande föreskrifter om arbete i motorbranschen saknas information om vem föreskrifterna riktar sig till. En ny paragraf, 12 kap. 2 §, har därför lagts till i kapitlet för att förtydliga vem föreskrifterna riktar sig till.

Föreskrifterna är från 1998, många ändringar har gjorts i andra föreskrifter sedan 1998, flera bestämmelser i de gamla föreskrifterna om motorbranschen finns numera i andra mer övergripande föreskrifter, exempelvis finns sådana i förslaget till nya föreskrifter om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning. Därför har flera paragrafer i de gamla föreskrifterna helt eller delvis kunnat strykas utan att kravnivån ändrats. Vissa paragrafer med krav som preciserar mer generella krav som finns i andra mer övergripande föreskrifter har behållits.

Kostnader och andra konsekvenser

De ändringarna som gjorts innebär inte några kostnader eller andra konsekvenser för berörda eftersom inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts eller vilka som omfattas av föreskrifterna.

6.13 Rök- och kemdykning kap.13

Beskrivning

I de nuvarande föreskrifter om rök- och kemdykning saknas information om vem föreskrifterna riktar sig till. En ny paragraf, 13 kap. 2 §, har därför lagts till i kapitlet för att förtydliga vem föreskrifterna riktar sig till.

I nuvarande föreskrifter om rök- och kemdykning har exempelvis rök- och kemdykledare och rök- och kemdykare angetts som ansvarssubjekt.

Arbetsmiljöverket har inte bemyndigande att ställa krav på dessa varför det har förtydligas att det är arbetsgivaren, och den som likställs med arbetsgivare, som är ansvarig.

Inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts, endast klarspråksändringar.

Kostnader och andra konsekvenser

De ändringarna som gjorts innebär inte några kostnader eller andra konsekvenser för berörda eftersom inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts. Att vissa arbetstagare inte längre pekats ut som ansvarssubjekt innebär inte någon egentlig förändring eftersom det i praktiken ändå varit arbetsgivaren som ansetts vara den som har ett huvudansvar och den som eventuella krav i tillsynen riktats mot.

6.14 Smältning och gjutning av metall kap.14

Beskrivning

I de nuvarande föreskrifter om smältning och gjutning av metall saknas information om vem föreskrifterna riktar sig till. En ny paragraf, 14 kap. 2 §, har därför lagts till i kapitlet för att förtydliga vem föreskrifterna riktar sig till.

Inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts jämfört med föreskrifterna om smältning och gjutning av metall. Endast klarspråksändringar har gjorts och dubbelregleringar har tagits bort i paragraftexten.

Föreskrifterna om smältning och gjutning av metall är från 1997, många ändringar har gjorts i andra mer övergripande föreskrifter sedan dess, flera bestämmelser i de nuvarande föreskrifterna om smältning och gjutning av metall finns i dag i andra övergripande föreskrifter. Därför har flera paragrafer i de gamla föreskrifterna helt eller delvis kunnat strykas för att undvika dubbelreglering utan att kraven har ändrats. Vissa paragrafer med krav som preciserar mer generella krav som finns i andra föreskrifter har behållits.

Kostnader och andra konsekvenser

De ändringarna som gjorts innebär inte några kostnader eller andra konsekvenser för berörda eftersom inga ändringar i krav- eller skyddsnivå har gjorts eller vilka som omfattas av föreskrifterna.

6.15 Sprängarbete kap.15

I de nuvarande föreskrifterna om sprängarbete saknas information om vem föreskrifterna riktar sig till. En ny paragraf, 15 kap. 2 §, har därför lagts till i kapitlet för att förtydliga vem föreskrifterna riktar sig till. Som ett led i klarspråksarbetet har också, jämfört med i dag, en ny paragraf, 15 kap. 3 §, införts som definierar vissa begrepp som används i föreskrifterna. Vissa begrepp har ändrats eller förtydligats utan att det har inneburit någon saklig ändring av den aktuella paragrafens innebörd, exempelvis har begreppet "ladd-" ersatts av "laddnings-". Ett tillägg av begrepp är att begreppet "deflagration" har lagts till och kompletterar begreppet "detonation". Vår bedömning är att det är ett förtydligande av att båda dessa typer av förbränningsreaktioner regleras genom föreskrifterna, och det är ingen utvidgning av hur föreskrifterna ska tolkas. Ett annat exempel är att begreppen "Sprängämne" och "sprängmedel" har ersatts med "explosiv vara" vilket är en anpassning till definitionerna i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

I övrigt vill vi beskriva och kommentera följande förändringar.

Laddningsarbete 11 §

Beskrivning

11 § handlar om att laddningsarbete ska utföras på ett säkert sätt. Det ska också vara säkert när man avbryter ett pågående laddningsarbete. Har laddning av borrhålet påbörjats och avbrutits utan att sprängkapsel införts i borrhålet ska därför hålet märkas "tydligt". Samma bestämmelse finns i nuvarande föreskrifter, men i stället för att hålet ska märkas tydligt står det i dag att hålet ska "märkas med gul färg".

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

Kostnader och andra konsekvenser

Förändringen innebär inga förändringar i sak. Av säkerhetsskäl ska en potentiell riskplats märkas. Förändringen innebär ingen förändrad kostnad för berörda och inte heller några andra konsekvenser utöver att märkningen inte nödvändigtvis behöver göras med gul färg.

Sprängning med krutstubin 24 §*Beskrivning*

24 § handlar om att när krutstubin används ska arbetsgivaren se till att sprängkapsel apteras på krutstubin så att kapseln initieras säkert. Paragrafen reglerar också att krutstubinen ska ha en tillräcklig brinntid på minst 2 minuter och nå minst 0,1 meter utanför borrhålets mynning. Nästan samma bestämmelse finns i nuvarande föreskrifter, en skillnad är att det föreslagna kravet på tid (brinntiden ska vara 2 minuter), i dag är ett längdkrav (stubinen ska vara minst 1 meter lång). En annan skillnad mot i dag är att det nu föreslås att arbetsgivaren ska se till att sprängarbasen före användning av krutstubin undersöker stubinens brinnhastighet för att säkerställa att tillräckliga längder på stubin används. Just det undersökningskravet saknas i nuvarande föreskrifter.

Motivet att ändra från ett längdkrav till ett tidskrav görs för att säkerställa att inte olika brinnhastigheter på krutstubin äventyrar säkerheten. Stubintändmedel består av stubin som efter tändning fortplantar initieringen i tändsystemet till sprängpatronen samtidigt som den ger tillräcklig fördröjning för att den tändande ska hinna inta skydd. En meter stubin har en brinntid om ca 2 minuter. Stubin som blivit klämd eller deformerad kan brinna fortare än oskadad stubin och därmed initiera laddningen tidigare. Stubin som blivit fuktig eller som kommit i kontakt med olja kan få längre brinntid än oskadad stubin.

Motivet till att föreslå det kompletterande undersökningskravet, är för att arbetsgivaren, genom sprängarbasen, bedömer stubinens brinnhastighet för att därigenom säkerställa att tillräckliga längder stubin används.

Kostnader och andra konsekvenser

Användning av krutstubin är en traditionell metod som är på väg att försvinna. De som är berörda av denna ändring är främst små företag med färre än 10 anställda och främst inom skogs- och jordbruk.

Att ett längdkrav ersätts med ett tidskrav har inte bedömts leda till några kostnader eller andra konsekvenser för de som är berörda. Kravet på 1 meters längd motsvaras normalt av 2 minuters brinntid. Däremot innebär det nya undersökningskravet att det vid varje sprängning görs en undersökning som i genomsnitt tar 10 minuter att göra. Vi har också bedömt att det varje år görs cirka 1 000 sprängningar med krutstubin. Om vi dessutom räknar med att undersökningsarbetet kostar 500 kr per timme, och materialkostnaden för undersökningen (provstubin) är cirka 5 kr per provning får vi följande beräkning:

$$1\ 000\ \text{sprängningar} \times ((1/6\ \text{timme} \times 500\ \text{kr}) + 5\ \text{kr}/\text{provstubin}) = 88\ 000\ \text{kr}/\text{år}.$$

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Detta är en beräknad årlig sammanlagd kostnad för alla berörda.

6.16 Vinterarbete kap. 16

Kapitel 16 om vinterarbete utgörs av några bestämmelser i nuvarande föreskrifter om byggnads- och anläggningsarbete (AFS 1999:3) och som handlar om vinterväghållning och snöskottning. De har därmed placerats i ett eget kapitel jämfört med de krav som föreslås i dessa föreslagna föreskrifters kapitel 5 om byggnadsarbete och anläggningsarbete. Detta har gjorts för att vinterarbete inte faller inom tillämpningsområdet för byggnads- eller anläggningsarbete och att det därmed kan vara bra att de aktuella bestämmelserna placeras i ett eget kapitel.

I 1 a § i nuvarande föreskrifter om byggnads- och anläggningsarbete regleras vad som gäller vid vinterarbete. Där framgår att 19, 21, 31, 45, 48, 71 och 85 §§ i nuvarande föreskrifter gäller även för planering och utförande av vinterväghållning, och att 19, 48 och 56 a §§, 60 § tredje stycket, 60 a, 86 a, 87, 89 och 92 a §§ gäller för planering och utförande av snöskottning på tak. De flesta av bestämmelserna som gäller vid vinterarbete har lagts i detta kapitel. I några fall ligger bestämmelserna endast kvar i kapitel 5 om byggnads- och anläggningsarbete, då finns en hänvisning dit från kapitel 16. Det gäller bland annat regler om sanktionsavgifter vid arbete med risk för fall som också är tillämpliga vid snöskottning på tak.

Bestämmelser om systematiskt arbetsmiljöarbete som har bedömts vara dubbelregleringar har tagits bort. De kraven återfinns istället i föreskrifterna om grundläggande arbetsmiljöregler – för dig som har arbetsgivaransvar, kapitlet om systematiskt arbetsmiljöarbete.

Följande förändringar vill vi ta upp och kommentera i denna konsekvensutredning.

Vem riktar sig föreskrifterna till 2 §

Beskrivning

2 § preciserar vilka föreskrifterna riktar sig till. I nuvarande föreskrifter, som också reglerar byggnads- och anläggningsarbeten, framgår det inte i paragraftext vilka reglerna riktar sig till. Uppgifter om detta hittar man i allmänna råd, men råden är inte tydliga med vad som gäller för vinterarbete.

Tydliggörandet i föreskriftstext av vilka reglerna riktar sig till gäller i första hand arbetsgivaren, den som anlitar inhyrd arbetskraft och den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd. Genom den hänvisning som görs till arbetsmiljölagen i tredje stycket kan även till exempel den som råder över ett fast driftställe eller den som är samordningsansvarig för ett gemensamt arbetsställe omfattas av bestämmelsen.

Kostnader och andra konsekvenser

Innehållet i 2 § är inte avsett att förändra något förhållande jämfört med idag, utöver att det blir tydligare vilka reglerna riktar sig till. Ändringen bedöms inte medföra några kostnadsmässiga eller andra konsekvenser för berörda.

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

Varselkläder och utrustning 7 §

Beskrivning

7 § anger att arbetsgivaren ska se till att varselkläder bärs vid vinterväghållning och att det vid arbete på isbelagt vatten ska finnas tillgång till isdubbar, isbroddar, flytväst och livlina. I övrigt ska personlig skyddsutrustning användas när det behövs.

Bestämmelsen motsvarar den del av 1 a § i nuvarande föreskrifter om byggnads- och anläggningsarbete som anger att bestämmelserna i 71 § gäller även planering och utförande av vinterväghållning. Endast de delar som är relevanta för vinterväghållning har lyfts hit, i stort sett ordagrant. Skillnaden mot nuvarande regelverk är att ett krav på varselkläder har lagts till, som en precisering av meningen "I övrigt ska personlig skyddsutrustning användas när det behövs.". Nuvarande 1 a § hänvisar också till 85 §, vilken anger att varselkläder med reflexer ska bäras i vissa situationer vid arbete med passerande fordonstrafik. Det gäller arbete när arbetsplatsen inte är skild från passerande fordonstrafik med skyddsanordningar som effektivt hindrar eller avleder trafiken från att komma in på arbetsplatsen, vid arbete som vakt och vid dirigeringsarbete eller arbete med att se till att personal lämnar riskområdet när fordon nalkas.

Kostnader och andra konsekvenser

Krav på varselkläder är alltså ett förtydligande av nuvarande regelverk och ska ses utifrån följande förhållanden:

- Det har redan tidigare gällt att man ska ha den personliga skyddsutrustning som behövs enligt 71 §.
- Det krävs, enligt 85 § i nuvarande föreskrifter om byggnads- och anläggningsarbete, varselkläder vid situationer där arbetstagare är oskyddade.
- Vid vägarbeten är det i dag praxis inom branschen att bära varselkläder.

Sammanfattningsvis gör Arbetsmiljöverket bedömningen att kravet är ett förtydligande av regelverket, inte en ny regel, eftersom det övergripande kravet på den personliga skyddsutrustning som behövs redan gäller och hänvisningen till bestämmelsen om varselkläder redan finns. Vi bedömer att förtydligandet inte kommer att leda till några kostnader eller andra konsekvenser för berörda.

6.17 Föreskrifter utan motsvarighet i nya strukturen

I arbetet med förslaget till föreskrifter om vissa typer av arbeten ingick, att se över nuvarande föreskrifter om frisörarbete (AFS 1985:18) och nuvarande föreskrifter om smältsvetsning och termisk skärning (AFS 1992:9).

Nuvarande föreskrifter om frisörarbete (AFS 1985:18)

Föreskrifterna om frisörarbete är gamla och alla bestämmelserna täcks – med ett undantag – av bestämmelser i andra föreskrifter, bland annat i det nya förslaget till föreskrifter om vanliga risker i arbetsmiljön. Därför kan föreskrifterna om frisörarbete upphävas, utan att det finns någon motsvarighet i den nya regelstrukturen.

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

Det undantag, som inte får någon motsvarighet i den nya strukturen, rör nu gällande föreskrifters krav på tillgång till fuktbevarande handkräm. Det kravet kommer i stället att ingå i något vägledande informationsmaterial. Motivet till detta är att kravet har ansetts vara alltför detaljerat som föreskriftstext. Trots att detta krav utgår, bedömer vi att det inte ger någon besparingseffekt för berörda. Vi bedömer, att frisörer i fortsättningen kommer att köpa och använda fuktbevarande handkräm i samma omfattning som i dag, oavsett denna regelförändring. Inga andra konsekvenser kommer att uppstå, utöver att reglerna återfinns på andra ställen i regelverket. I bilaga finns en tabell, som redovisar hur paragrafer i de nuvarande föreskrifterna om frisörarbete har tagits om hand.

Nuvarande föreskrifter om smältsvetsning och termisk skärning (AFS 1992:9)

I stort sett detsamma gäller för föreskrifterna om smältsvetsning och termisk skärning (AFS 1992:9) eftersom alla bestämmelser, utom tre, täcks av bestämmelser i mer övergripande föreskrifter. I bilaga finns en tabell som redovisar hur de olika paragraferna har tagits om hand i den nya strukturen.

De tre återstående paragraferna är nuvarande 1, 16 och 18 §§ och dessa paragrafer föreslås i stället ingå i kap. 13 om kemiska arbetsmiljörisker i de föreslagna föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön, se särskild bilaga. Därmed kommer inte heller nuvarande föreskrifter om smältsvetsning och termisk skärning att få någon motsvarighet i den nya regelstrukturen. Precis som det som gäller för föreskrifterna om frisörarbete kommer denna förändring inte att få några andra konsekvenser för berörda utöver att bestämmelser återfinns på andra ställen i regelverket.

6.18 Sammanfattning av kostnader

I tabell 6 redovisas de kostnader som i det föregående har identifierats i detta förslag till nya föreskrifter. De beräknade kostnaderna kan gälla för vitt skilda grupper av berörda. De flesta beräknade kostnader vilar på osäker grund, och i vissa fall handlar det mer om ett räkneexempel för att ändå ge en bild av en möjlig storleksordning i stället för att vi enbart konstaterar att det saknas uppgifter för en mer säker beräkning.

Tabell 6. Sammanfattning av redovisade kostnader i denna konsekvensutredning.

Krav	Beräknad engångskostnad, första året	Beräknad årlig förändring av kostnader	Kommentar
Asbest, 2 kap. 17 §, om instruktioner	250 000 kr	50 000 kr*	Administrativ kostnad. Se avsnitt 7.2
Asbest, 2 kap. 32 §, om uppgift till ansvarig	–	42 – 83 kr per meddelande	Kostnad för andra än berörda företag. Se avsnitt 7.2
Berg- och gruv, 4 kap. 33 §, om positioneringssystem	17 000 000 kr	340 000 kr*	Se avsnitt 7.4
Sprängarbete, 15 kap. 24 § om sprängning med krutstubin	–	88 000 kr	Se avsnitt 7.15

* Räkneexempel

7. Alternativa lösningar och övervägda regleringsalternativ

Det nya förslaget till föreskrifter har tagits fram i samband med att Arbetsmiljöverket ser över hela sitt regelverk för att organisera reglerna i en ny struktur. Alla regler skulle, som en huvudprincip, sorteras om. Syftet med att ändra struktur är att för alla berörda få ett mer sammanhållet och överblickbart regelverk. För mer resonemang om motiv till den nya strukturen hänvisas till den övergripande konsekvensutredning som refereras till i denna konsekvensutrednings avsnitt 1.

Inom ramen för regelarbetet gavs en liten möjlighet att frångå huvudprincipen om att inte ändra reglernas innebörd, den möjligheten har utnyttjats bland annat för att utveckling av regelverket har behövs eller för att ta bort föråldrade regler.

De förändringar som har gjorts av reglerna i dessa föreskrifter är relativt få och några andra övervägda alternativ har inte funnits utöver att välja mellan att göra den föreslagna ändringen eller att behålla nuvarande utformning av texten.

8. Överväganden enligt 14 kap. 3 § regeringsformen

I den mån kommuner och regioner påverkas sker det i deras civilrättsliga egenskap av arbetsgivare. Föreskrifterna påverkar alltså inte kommuner och regioner på annat sätt än andra arbetsgivare och därmed påverkas inte heller den kommunala självstyrelsen.

9. Effekter för kommuner och regioner

Kommuner och regioner kan i sin egenskap av arbetsgivare beröras av de kostnadsförändringar som har redovisats i avsnitt 6, i något fall också beröras i egenskap av tillståndsgivande myndighet. Med tanke på vilka typer av verksamheter det gäller är dock bedömningen att huvuddelen av de redovisade kostnadsförändringarna kommer att beröra privata företag.

10. Tidsåtgång och administrativa kostnader för företag

Alla kostnadsförändringar som har identifierats har redovisats i avsnitt 6 och sammanfattas i tabellen i avsnitt 6.17. Endast den kostnad som rör förändring av 2 kap. 17 § och hanterings- och skyddsinstruktioner vid arbete med asbest är en sådan kostnad som vi bedömt som en administrativ kostnad. Tidsåtgången finns specificerad i anslutning till den beräkning som har gjorts i avsnitt 6.2.

11. Vilka andra kostnader och förändringar är aktuella för företag

Utöver det som redan är redovisat i avsnitt 6 har Arbetsmiljöverket inte identifierat några ökade kostnader.

12. Påverkan på företag

12.1 Påverkan av konkurrensförhållanden

De ändringar som har förslagits är relativt få. Ändringarna bedöms inte påverka företagets konkurrenskraft.

12.2 Annan påverkan

Företag måste alltid hålla sig informerade om vilka regler som gäller och det innebär i sig att de måste se till att de skaffar sig information om det förändrade regelverket. Ingen annan påverkan än den som tidigare beskrivits har identifierats.

13. Särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Målet med att utforma en mer överskådlig struktur, att se över språket och att skapa en större enhetlighet i våra föreskrifter, är att göra det lättare för alla att hitta och förstå våra regler. I mindre verksamheter med få anställda finns det sällan särskilda resurser som har till uppgift att ha kunskap om arbetsmiljöregler och att se till att dessa följs. Ett enklare och mer överskådligt regelverk ska göra det lättare att förstå och följa reglerna och bör därför särskilt gynna små företag. Detta är viktigt eftersom risken för arbetstagare att drabbas av olyckor, ohälsa och dödsfall i arbetet inte är mindre i små företag och arbetsmiljöreglerna, med få undantag, gäller på samma sätt i små som i stora företag. Om reglerna är lättare att hitta och förstå underlättar det för små företag att följa dem.

Att också förtydliga ensamföretagares skyldigheter är bland annat tänkt som en hjälp för just den gruppen att förstå vilka regler de omfattas av.

14. Särskild hänsyn beträffande tidpunkten för ikraftträdande

Arbetsmiljöverket tillämpar vanligtvis en ikraftträdandetid för nya föreskrifter på sex månader, i detta föreskriftsarbete kommer ikraftträdandetiden att bli längre. Enligt den nuvarande tidplanen kommer de nya föreskrifterna att träda ikraft den 1 mars 2022, vilket blir cirka ett år efter det att föreskrifterna har beslutats.

Referenser till samtliga våra föreskrifter kommer att behöva uppdateras, vilket är en anledning att ge utrymme för en längre omställningstid för de berörda än i vanliga fall.

Alla nu gällande föreskrifter kommer att upphävas samtidigt som de nya träder i kraft. I vissa fall kan det behövas övergångsbestämmelser. När föreskrifterna i den nya strukturen beslutas kommer det också att i de nya föreskrifterna finnas de övergångsbestämmelser som behövs. Det kan vara övergångsbestämmelser som till exempel gäller för vissa undantag från föreskrifter, eller för tillstånd och intyg som Arbetsmiljöverket har meddelat.

15. Behov av speciella informationsinsatser

Stora informationsinsatser planeras för att introducera Arbetsmiljöverkets nya regelstruktur. I den informationsinsatsen ingår att också informera om detta förslag till föreskrifter som är en del av den nya strukturen. Under hand ska det tas fram informationsmaterial som beskriver den nya regelstrukturen, materialet kommer att finnas tillgängligt på Arbetsmiljöverkets webbplats: www.av.se. Informationsmaterialet kommer att vara i form av filmer, presentationer och beskrivande text. Redan i samband med remissutskicket kommer mycket av informationen att finnas tillgänglig.

Under remisstiden kommer Arbetsmiljöverket att anordna hearings där det är möjligt för våra målgrupper att ställa frågor.

Det ska också tas fram en introduktion till myndighetens regler, en paragrafnyckel, som visar hur de nuvarande paragraferna sorterats in i de nya föreskrifterna samt en lista över vem som ska följa vilka regler.

16. Hur samråd genomförs

Arbetet med detta förslag till föreskrifter har ingått i ett större sammanhållet arbete med att se över Arbetsmiljöverkets alla föreskrifter, alltså arbetet med att se över regelstrukturen. På ett mer övergripande plan är den stora förändringen i detta förslag just den förändrade regelstrukturen, medan de sakliga ändringarna är relativt sett få och ofta små.

De olika typer av samråd som har skett har därför huvudsakligen skett inom ramen för det stora sammanhållna arbetet med regelstrukturen.

Olika typer av samråd har genomförts både i de förberedande arbetena innan strukturen var beslutad och under arbetet med att faktiskt utforma föreskrifterna i den nya regelstrukturen. Samråd har skett på olika sätt och i olika konstellationer, huvudsakligen i dessa:

- Samrådsmöte Arbetsmiljöverket träffar regelbundet arbetsmarknadens avtalsbärande parter. Inom Arbetsmiljöverket kallas denna grupp för samrådsgruppen.
- Referensgruppsmöte Inom ramarna för programmet för regelförnyelse träffade Arbetsmiljöverket regelbundet en referensgrupp där de avtalsbärande parterna och

- Intressentmöte (verksamhetsnära samråd) representanter från andra parter och branschorganisationer ingår. I samband med pågående föreskriftsarbeten träffar Arbetsmiljöverket bland annat arbetsmarknadens parter, branschorganisationer, myndigheter och andra arbetsmiljöorganisationer vid intressentmöten.

Därutöver kommer hela regelförslaget inklusive alla sakliga förändringar att skickas på remiss.

Särskilda samråd har genomförts när det gäller föreskrifterna om

1. Byggnadsarbete och anläggningsarbete (kap.5) med branschrepresentanter totalt fem gånger 2018-19.
2. reparation av fordon och fordonsmotorer (kap. 12) med IF Metall och Sveriges Fordonsverkstäders Förening (SFVF) i november 2018.

17. Kontaktuppgifter till Arbetsmiljöverket

Projektgruppen som arbetar med den nya regelstrukturen nås på regelstruktur@av.se.

Frågor kan även besvaras av vår svarstjänst på telefon 010-730 90 00.

Bilaga 1. Nuvarande föreskrifter om frisörarbete upphävs

Av redovisningen i avsnitt 6.16 framgår att nuvarande föreskrifter om frisörarbete (AFS 1985:18) upphävs utan att få någon motsvarighet i den nya strukturen. Paragraferna i de nuvarande föreskrifterna motsvaras av, eller täcks av andra paragrafer i den nya strukturen. I tabellen nedan redovisas hur de nuvarande föreskrifternas paragrafer tagits om hand.

Bilagetabell 1. Redovisning av hur bestämmelser i föreskrifterna om frisörarbete (AFS 1985:18) täcks av paragrafer i den nya strukturen.

Paragraf i föreskrifterna om frisörarbete (AFS 1985:18)	Motsvaras av eller täcks av följande paragraf i den nya strukturen
1	10 kap. 1 § i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön
2	3 kap. 2, 5 och 28 §§ i föreskrifterna om utförande av arbetsplatser
3	2 kap. 4 § i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön
4	2 kap. 4 §, 10 kap. 17 § och 15 kap. 8, 12 och 13 §§ i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön
5	3 kap. 1, 5, 50-53 och 56 §§ i föreskrifterna om utförande av arbetsplatser. Kravet på handkräm överförs till vägledande material.
6	10 kap. 17§ och 15 kap. 8, 12 och 13 §§ i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön 15 kap. 8 och 10 §§ i föreskrifterna om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning-säker användning
7	10 kap. 9 § och kap. 23 § i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön 2 kap. 4 och 10 §§ i föreskrifterna om grundläggande arbetsmiljörregler – för dig som har arbetsgivaransvar

Bilaga 2. Nuvarande föreskrifter om smältsvetsning och termisk skärning upphävs

Av redovisningen i avsnitt 6.16 framgår också att nuvarande föreskrifter om smältsvetsning och termisk skärning (AFS 1992:9) kommer att upphävas utan att de får någon motsvarighet i den nya regelstrukturen. Alla bestämmelser, utom tre, täcks av bestämmelser i mer övergripande föreskrifter. I tabellen nedan redovisas hur de nuvarande föreskrifternas paragrafer tagits om hand.

Bilagetabell 2. Redovisning av hur bestämmelser i föreskrifterna smältsvetsning och termisk skärning (AFS 1992:9) täcks av paragrafer i den nya strukturen.

Paragraf i föreskrifterna om smältsvetsning och termisk skärning (AFS 1992:9)	Motsvaras av eller täcks av följande paragraf i den nya strukturen
1	13 kap. 39 § i föreskrifter om vanliga risker i arbetsmiljön.
2	2 kap. 9 § i föreskrifterna om Grundläggande arbetsmiljörregler – för dig som har arbetsgivaransvar. 2 kap. 10-12 §§ i föreskrifterna om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning.
3	10 kap. 5, 10-11, 14, 16 §§ i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön. Föreskrifterna om gränsvärden för luftvägsexponering i arbetsmiljön.
5	10 kap. 10, 18 §§ och 12 kap. 10 § i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.
7	10 kap. 19 § i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.
8	3 kap. 69 § i föreskrifterna om utformning av arbetsplatser.
9	10 kap. 5-14, 20 §§ i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.
10	10 kap. 18 § och 12 kap. 8-9 §§ i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön. Elsäkerhetsverkets föreskrifter
11	2. kap. 6-7 §, 10 kap. 18 § och 12 kap. 8-9 §§ i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön. 2 kap. 9 § i föreskrifterna om Arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning. 5 kap. 16-18 §§ i föreskrifterna om utformning av arbetsplatser.
12	5 kap. 23-24 §§ i föreskrifterna om utformning av arbetsplatser.
13	3 kap. 62 § i föreskrifterna om utformning av arbetsplatser.
14	3 kap. 7 § i föreskrifterna om utformning av arbetsplatser, Arbeten eller processer som medför särskild risk för ohälsa eller olycksfall, ska normalt utföras i särskild lokal, avskild från övriga lokaler. 2 kap. 5 och 10 §§ i föreskrifterna om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning. 10 kap. 13 § i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.
15	1 kap. 6 § i föreskrifterna om produktregler för maskiner. 5 kap. 33 § i föreskrifterna om utformning av arbetsplatser.
16	13 kap. 13, 39 §, punkt 1 och 2 i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.

Paragraf i föreskrifterna om smältsvetsning och termisk skärning (AFS 1992:9)	Motsvaras av eller täcks av följande paragraf i den nya strukturen
17	MSB planerar att införa dessa bestämmelser i sina föreskrifter, se MSB:s remiss 2018-01915 om föreskrifter och allmänna råd brandfarlig gas och brandfarliga aerosoler, se MSB:s websidor. Några ändringar är i nuläget inte aktuella. Föreskrifterna är i dag, (januari 2020), ännu ej beslutade, men MSB bedömer att de blir det inom de närmaste månaderna.
18	13 kap. 39 § punkt 3 i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.
19	MSB planerar att införa dessa bestämmelser i sina föreskrifter, se MSB:s remiss 2018-01915 om föreskrifter och allmänna råd brandfarlig gas och brandfarliga aerosoler, se MSB:s websidor. Några ändringar är i nuläget inte aktuella. Föreskrifterna är i dag, (januari 2020), ännu inte beslutade, men MSB bedömer att de blir det inom de närmaste månaderna.
20	EU-förordning nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP) EU-förordningen nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach). 10 kap. 5-11 och 24 §§ i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.
21	Täcks av EU-förordning nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP). 10 kap. 24 § i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.
22	10 kap. 5-11 §§ i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.
23	3 kap. 8 § i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön. 2 kap. 10 § och 15 kap. 1-16 § i föreskrifterna om Arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning,.
24	3 kap. 8 § och 10 kap. 5-11 § i föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön, 2 kap. 10 § och 15 kap. 1-16 §§ i föreskrifterna om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning.

*paragraferna är flyttade till föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.

De tre återstående paragraferna är nuvarande 1, 16 och 18 §§ och dessa paragrafer föreslås i stället ingå i kapitlet om kemiska arbetsmiljörisker i de föreslagna föreskrifterna om vanliga risker i arbetsmiljön.